

Zadeva C-380/19

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

15. maj 2019

Predložitveno sodišče:

Oberlandesgericht Düsseldorf (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

9. maj 2019

Tožeča stranka in pritožnik:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Tožena stranka in nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG

[...] (ni prevedeno)

**OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF (VIŠJE DEŽELNO SODIŠČE V
DÜSSELDORFU, NEMČIJA)**

SKLEP

V sporu

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (zvezno združenje organov in uradov za
varstvo potrošnikov, Nemčija)

tožeča stranka in pritožnik,

[...] (ni prevedeno)

proti

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG,

tožena stranka in nasprotna stranka v pritožbenem postopku,

[...] (ni prevedeno)

je 20. civilni senat Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu) na podlagi obravnave z dne 12. marca 2019 [...] (ni prevedeno)

sklenil:

I.

Postopek se prekine.

II.

Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu) Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje predloži ta vprašanja glede razlage Direktive 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (UL 2013, L 165, str. 63; v nadaljevanju: Direktiva):

1. Ali obveznost obveščanja iz člena 13(2) Direktive, da je treba informacije iz člena 13(1) navesti v splošnih pogojih pogodb, nastane že tedaj, ko trgovec na svojem spletnem mestu, na katerem se ne sklepajo pogodbe, omogoči prenos splošnih pogojev pogodb?
2. Če je odgovor na vprašanje 1 pritrdilen: Ali trgovec svojo obveznost navedbe informacij v splošnih pogojih pogodb v takem primeru izpolni tudi tedaj, če informacije sicer ne posreduje v datoteki, predvideni za prenos, temveč na drugem mestu na spletnem mestu podjetja?
3. Ali trgovec izpolni svojo obveznost navedbe informacij v splošnih pogojih pogodb, če potrošniku poleg dokumenta s splošnimi pogoji pogodb izroči seznam cen in storitev, ki ga je prav tako sam pripravil, v posebnem dokumentu, ki vsebuje informacije iz člena 13(1) Direktive?

Obrazložitev

A)

- 1 Tožeča stranka je krovno združenje vseh 16 uradov za varstvo potrošnikov in še 25 drugih organizacij za varstvo potrošnikov oziroma socialno pomoč v Nemčiji. Vpisana je v seznam kvalificiranih ustanov v skladu s členom 4 Unterlassungsklagengesetz (zakon o opustitvenih tožbah, Nemčija). Tožena stranka je zadružna banka.
- 2 Tožena stranka ima spletno mesto na naslovu www.apobank.de. Pogodb na spletnem mestu ni možno skleniti. Tožena stranka v kolofonu spletnega mesta na

način, ki ga tožeča stranka v tem pogledu ne izpodbija, obvešča o svoji pripravljenosti ali obveznosti, da sodeluje v postopku reševanja sporov pred organom za sklepanje poravnav s potrošniki. Tožena stranka tudi omogoča, da se splošni pogoji pogodb prenesejo kot dokument PDF. Ta dokument ne vsebuje nobenih podatkov o pripravljenosti ali obveznosti sodelovanja v postopku reševanja sporov pred organom za sklepanje poravnav s potrošniki.

- 3 Kadar želi tožena stranka svoje splošne pogoje pogodb vključiti v pogodbo, potrošnik poleg dokumenta s splošnimi pogoji pogodb prejme tudi seznam cen in storitev, ki ga je prav tako pripravila tožena stranka, na hrbtni strani katerega je obvestilo o njeni pripravljenosti sodelovanja v postopku reševanja sporov.
- 4 Tožeča stranka meni, da je ta poslovna praksa v nasprotju s členom 36(2), točka 2, Verbraucherstreitbeilegungsgesetz (Gesetz über die alternative Streitbeilegung in Verbrauchersachen, zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov, Nemčija; v nadaljevanju: VSBG), saj bi informacija morala biti navedena v splošnih pogojih pogodb.
- 5 Deželno sodišče je zavrnilo tožbo, s katero je tožeča stranka predlagala, naj se toženi stranki pod grožnjo podrobneje določenih sankcij naloži, naj v okviru poslovanja s potrošniki opusti prakso, da uporabljeni splošni pogoji pogodb ne vsebujejo obvestila o tem, ali obstaja njena pripravljenost ali obveznost sodelovanja v postopku reševanja sporov pred organom za sklepanje poravnav s potrošniki, ter da naj se ji naloži povrnitev stroškov presodnega postopka, ki so nastali tožeči stranki. Deželno sodišče je v obrazložitvi svoje odločitve v bistvenem navedlo, da poslovna praksa, ki jo graja tožeča stranka, ni v nasprotju s členom 36(2) VSBG. Ta člen naj bi zahteval posredovanje informacij iz člena 36(1) VSBG skupaj z uporabo splošnih pogojev pogodb. Objava splošnih pogojev pogodb na spletnem mestu naj še ne bi pomenila uporabe, kajti uporaba predpostavlja, da ena pogodbenih strank drugi pogodbeni stranki te pogoje predloži ob sklenitvi pogodbe. Poleg tega naj bi izročitev posebnega dokumenta z napotki skupaj s splošnimi pogoji pogodb ob sklenitvah pogodb zadostila zahtevam iz člena 36(2), točka 2, VSBG. Ali so bili uporabljeni splošni pogoji pogodb in kateri, naj bi namreč bilo vprašanje presoje posameznega primera. Ti pogoji naj bi lahko bili sestavljeni tudi iz več dokumentov s klavzulami. Tudi informacija o organu za sklepanje poravnav naj bi sama lahko pomenila splošni pogoj pogodbe. Tožena stranka naj bi na koncu tudi zadostila obveznosti obveščanja v skladu s členom 36(2), točka 1, VSBG, ki jo ima kot upravljevec spletnega mesta. V skladu s členom 13(2) Direktive naj bi bilo spletno mesto primarno mesto za objavo informacije.
- 6 Tožeča stranka to izpodbija s pritožbo, s katero vztraja pri svojih predlogih iz prvostopenjskega postopka. Meni, da uporaba v smislu člena 36(2), točka 2, ne predpostavlja konkretne sklenitve pogodbe. Odločilno naj bi bilo le, ali trgovec sploh razpolaga s splošnimi pogoji pogodb. Objava na spletnem mestu naj bi zato že v tem trenutku utemeljevala obveznost obveščanja v splošnih pogojih pogodb. Obveščeni naj bi morali biti tudi tisti potrošniki, ki se še niso obrnili na toženo

stranko zaradi konkretne sklenitve pogodbe. Zato naj izročitev informacije skupaj s splošnimi pogoji pogodb ne bi zadoščala. Z napotitvijo na informacijo na spletnem mestu naj bi se spregledalo, da obveznost obveščanja na spletnem mestu in v splošnih pogojih pogodb obstajata druga poleg druge. Že v prvostopenjskem postopku je zastopala stališče, da izročitev posebnega dokumenta z informacijami skupaj s splošnimi pogoji pogodb ne zadošča, saj naj bi bilo treba v skladu z Direktivo informacijo podati v okviru splošnih pogojev pogodb. Navsezadnje naj bi bilo obveščanje v samih splošnih pogojih pogodb pomembno tudi zato, ker naj bi potrošniki tem pripisovali poseben pomen. Potrošniki naj bi si te pogoje shranili ali jih varno hranili, prav z namenom, da bi jih lahko uporabili v primeru spora.

7 Tožena stranka temu ugovarja in meni, da je prvostopenjska sodba ustrezna.

B)

8 Določbe nemškega prava, upoštevne za presojo spora, določajo:

Člen 36 VSBG – Splošna obveznost obveščanja:

1. Trговец, ki ima spletno mesto ali uporablja splošne pogoje pogodb, mora potrošnika na preprosto dostopen način, jasno in razumljivo

(1) obvestiti o tem, v kolikšni meri je pripravljen ali dolžan sodelovati v postopkih reševanja sporov pred organom za sklepanje poravnav s potrošniki, in

(2) napotiti na pristojni organ za sklepanje poravnav s potrošniki, če se je trgovec zavezal k sodelovanju v postopku reševanja sporov pred organom za sklepanje poravnav s potrošniki ali če je na podlagi pravnih predpisov zavezan k sodelovanju; napotek mora vsebovati podatke o naslovu in spletnem mestu organa za sklepanje poravnav s potrošniki ter izjavo trgovca, da bo sodeloval v postopku reševanja sporov pred tem organom za sklepanje poravnav s potrošniki.

2. Informacije iz odstavka 1 morajo

(1) biti objavljene na spletnem mestu trgovca, če trgovec ima spletno mesto,

(2) biti podane skupaj z njegovimi splošnimi pogoji pogodb, če trgovec uporablja splošne pogoje pogodb.

3. Obveznost obveščanja iz prve točke odstavka 1 se ne uporablja za trgovca, ki je na dan 31. decembra predhodnega leta zaposloval deset oseb ali manj.

9 Ali bo tožeča stranka uspela s pritožbo, je odvisno od odgovora na vprašanja za predhodno odločanje, kajti določbo člena 36 VSBG, s katero je prenesen člen 13 Direktive, je treba razlagati v skladu z Direktivo. V členu 36(2) VSBG je glede na njegovo besedilo določeno, da je treba informacije podati „skupaj [s]“ splošnimi

pogoji pogodb, če trgovec uporablja splošne pogoje pogodb. Besedilo Direktive od tega odstopa, kajti v skladu s členom 13(2) Direktive se informacije po potrebi navedejo v splošnih pogojih pogodb. Opredelitev, da mora biti informacija podana v splošnih pogojih pogodb – in torej ne le skupaj z njihovo uporabo – ustreza tudi drugim jezikovnim različicam Direktive. V angleški različici je na primer navedeno „if applicable, in the general terms and conditions“, v francoski pa „le cas échéant, dans les conditions générales“.

- 10 To v obravnavanem primeru najprej odpira vprašanje, kaj je treba razumeti pod „po potrebi“, kdaj torej trgovec v smislu člena 36 VSBG „uporablja“ splošne pogoje pogodb. Deželno sodišče je v tem pogledu pojem razumelo v smislu Bürgerliches Gesetzbuch (civilni zakonik, Nemčija), v skladu s katerim uporabnik splošne pogoje pogodb uporablja s tem, da jih drugi pogodbeni stranki predloži ob sklenitvi pogodbe. Na drugi strani pa se ponuja odgovor, da je treba obveznost iz člena 13(2) Direktive razumeti tako, da že sam obstoj splošnih pogojev pogodb vodi k temu, da mora biti v njih obvestilo o reševanju sporov. Na to kaže primerjava z drugim primerom obveznosti obveščanja, ki prav tako izhaja že iz samega obstoja spletnega mesta.
- 11 Če torej že zgolj pripravljenost splošnih pogojev pogodb na spletnem mestu za prenos sproži obveznost obveščanja, se postavlja vprašanje, kako je treba v smislu Direktive razumeti „v“ splošnih pogojih pogodb. Na to se nanaša drugo vprašanje za predhodno odločanje. Tožena stranka je nesporno izpolnila svojo obveznost, ki jo ima kot upravljavec spletnega mesta, da je posredovala informacijo o reševanju sporov. Postavlja pa se vprašanje, ali ta informacija v primeru dajanja splošnih pogojev pogodb na razpolago za prenos hkrati pomeni informacijo v splošnih pogojih pogodb. Proti temu govori – na kar je v prvostopenjskem postopku ustrezno opozorila tožeča stranka – da bo potrošnik splošne pogoje pogodb v skladu z njihovim namenom prenesel in potem v njih ravno ne bo našel nobene informacije.
- 12 Na koncu se neodvisno od tega postavlja vprašanje, ali je informacija v smislu Direktive podana „v“ splošnih pogojih pogodb, če je tem vedno priložen poseben dokument z informacijami. Deželno sodišče je v tem pogledu pravilno opozorilo na to, da je uporaba večdelnih splošnih pogojev pogodb oziroma različnih splošnih pogojev pogodb možna in običajna in se dodatni dokument z informacijami tedaj tudi šteje za del splošnih pogojev pogodb. Na drugi strani stališče tožeče stranke vodi do tega, da mora biti informacija posredovana v vsakem delu splošnih pogojev pogodb. V prid temu govori, da bo potrošnik splošne pogoje pogodb praviloma posebej shranil in da bo izhajal iz tega, da bo v njih obveščen o pripravljenosti sodelovanja pri alternativnem reševanju sporov. To jamstvo v primeru seznama cen in storitev, ki se običajno pogosteje spreminja, ni zagotovljeno v enaki meri.

[...] (ni prevedeno)